

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

צח.

עין משפט גור מנחה

(6) וימא סה. סד: קדושין
 1: וימא יב. כריתות ס.
 דף ט. תמורה סו. [נחמס]
 2: גנ. [ו]תוספתא פי"ט
 ה"א. 3: [שנת קד. י"ב]
 ע"כ: פסחין ל"ג.
 (7) "ל"ב רבא ע"י שבת ע"ב:
 מ"ט ס"א. (8) ל"ג ע"ב:
 (9) גנ"י ופירש. (10) כ"ח
 לשלמים ע"י משה"ש.
 (11) [נתיק מ"ג. 12] (13) [מ"ק
 טו].

הנהרות מדר"ב רנשבורג

[א] ה"ד"ה שמת משה
 דחוי מעיקרו סו. י"ב
 דשמי מוסר. זמן ללא
 ללא נראה למה שהוקדש וקאמר ירעה
 ולא יקרב שלמים הוא עלמא ויכיל
 למאן דאמר במסכת סוכה (דף נ"ג):
 דאין דחוי אלא הנראה ונדחה: **ושמע
 מינה יש דחוי בדמיס.** כדפרישית.

מוסף רש"י

בעלי חיים נדחין.
 וה"פ: דהרי ממוח דחוי
 לעולם משום דחוי קחיל
 (תמורה כ"ג) אם דחוי
 דחוי לעולם. ויכיל למ"ד
 (וימא ס"ד) אין דחוי
 אלא שבחיין אלא בעלי
 חיים שנחה חסרם נדחין
 (קדושין י"ג) אין בעלי
 חיים נדחין. ואין דחוי
 אלא כסא או כעליל כגון
 עשר של שם שחטו מת
 וקודם ויקרא דחוי מת
 ההשתלש יספק ה"ה. אלא
 כל זמן שהקריבין
 אינו נפסק משום דחוי
 (וע"ע ע"ג).

המפריש פסחו ומס. לקמיה מפרש אימת מית: לא יביאנו בנו אחרינו
לשם פסח. דהוה ליה פסח שמתו בעליו ואין כאן מניין: **גמ'** **שמע**
מינה בעלי חיים נדחין. בהמה שנחמית בחיים דחיה דחוי גמור שאף
 לכשנרצחה למה שהיתה ראויה אינה קריבה אלא רועה דהא דמתן
 תרעה ולא קרבה שלמים היא גופה
 שזו היא ראייתה כמתחלה של מותר
 פסח קרב שלמים ודלא כ"ש דלאמר
 בעלי חיים אין נדחין כפי שני שערי
 (וימא דף ס"ג): דגמרא' מבעל מוס
 שנדחה ולכשעבר מומו נראה ומרישא
 נמי שמעיין לה אלא משום דמיהא
 שמעיין חלת נקט לה הכא: **ושמע**
מינה דחוי מעיקרא הוה דחוי. דהא
 נקבה או זכר בן שמי שנים מתחלתו
 לא נראה למה שהוקדש וקאמר ירעה
 ולא יקרב שלמים הוא עלמא ויכיל
 למאן דאמר במסכת סוכה (דף נ"ג):
 דאין דחוי אלא הנראה ונדחה: **ושמע**
מינה יש דחוי בדמיס. כדפרישית.
 בהמה מקומות בגמ' מצינו לשון זה
 בני הא דלאמר רבי יוחנן בהמה של
 שני שותפין הקדיש תליה וזכור ולקח
 תליה קדושה ואינה קריבה שמע
 מינה חלת כו' כי הכא ובמסכת
 קדושין (דף י"ז) ובנחמס (דף י"ג).
 ולגמתי פירושה ממסכת כריתות
 (דף ס.) דגרס התם בלשון הזה ש"מ
 קדושת דמיס נדחה כלומר שמע מינה
 אפילו דבר שלא קדש מחלה להקדשת
 גופו אלא לרמוי כגון הקדיש תליה
 ותליה השני חולין דחוי יקרב לגופו
 בתחלת הקדישו אינו קרב עוד
 לעולם דהואיל ונדחה ונדחה ולא תימא
 דחוי נדחיה אלא הקדיש לגופו
 ונדחה מהקריב אלא קדושת דמיס
 לא אלימא למימר ביה מורת דחוי ואי
 אחיל לה שעת הכשר הקרבה כגון
 הכא דחוי ולקח תליה תקרב. והכא
 נמי הכי פרישנא לה יש דחוי בדמיס
 כגון נקבה לפסח לא חזיא גופה לפסח
 אלא כי אקדשה לדמיס אקדשה ואידי

שמע מינה דחוי מעיקרו הוה דחוי. מימיה לר"י דצפרק לולב
 הגזול (סוכה דף נ"ג): מסיק גבי לולב דחוי מעיקרו לא הוה
 דחוי ויש לחלק בין דחוי מעיקרו דגבי מצות לדחוי מעיקרו דהקרבנה
 ועוד דשאי התם דמעיקרא אפשר למעוטי בתקנתא ולא דחוי גמור
 הוא וא"ת מאי קמ"ל ר' יוחנן כפי"ק
 דקדושין (דף י"ז) גבי בהמה של שני
 שותפים דכל הנהו חלת מילי דמדקדק
 ממילתיה שמעיין מממני' דהכא ו"ל
 דלכתי אשמעיין דעושה תמורה
 ותמורתה כיואל דה אע"ג דליהה
 קריבה כלל וזא דלא קאמר התם
 וש"מ דעושה תמורה כיואל דה לא
 חשיב אלא מילי דלמיהה וא"ת וילף
 ממחוסר זמן דלחוי מעיקרא הוא ולא
 הוה דחוי ויש לומר דשאי מחוסר זמן
 ללא אימתו מעולם או לשום קרבן
 חזן קצוע להיות ראו ליום השמיני
 הלכך לא שייך למילף מיניה בעלמא:
ושמע מינה יש דחוי ברמיס.
 פרש"י בתשובתו דלפינו
 דבר שלא קדש מתחלה קדושת
 הגוף אלא לקדושת דמיס דחוי
 הוא מלקרב לבסוף ללא תימא
 אין דחוי אלא בדבר הקדוש קדושת
 הגוף ונדחה מהקרבנה אבל קדושת
 דמיס לא אלימא לנדיחי וימיהה
 לר"י הא כל דחוי מעיקרו הוה דחוי
 בדמיס ואם כן כיון דלאמר דחוי
 מעיקרו הוה דחוי שמעיין נמי דיש
 דחוי בדמיס ואורי"י דמשכחתי ליה
 דחוי מעיקרו קדושת קדושת הגוף
 כגון שחט וקידל הדס כלי שיש
 בו מים דלאשון ראשון דחוי הוא
 הלכך אפילו לבסוף רצה הדס ויש
 בו מרלית דס הוה דחוי ולהכי
 איצטרך מו לאשמעיין דלפי' בדמיס
 יש דחוי וצפ"ק דקדושין (דף י"ז)
הא חייב עליה אנינות. אף
 על גב דקרינא ביה ליה אכלו
 בלילה מכל מקום אינו יכול לשלח
 קרבנותיו כדאמרין (9) ובנחמס (דף נ"ג): שלמים בזמן שהוא שלם:
 ופטרין

דחיה דלא חזיא לאקריבי גופה לדבר שהוקדשה לה אמרינן תדחה
 לעולם אפילו לאחר הפסח דכל מותר הפסח הוה שלמים ונקיבה
 לשלמים מחזא חזיא דקתי מתני' דמיה שלמים אבל גופה לא אלימא אלימא
 מילתא מיהו טובא אשמעיין תשובת רבינו ע"כ. ומימיה לי אחי גרע ממוטר
 הפסח שראוי לפסח (כדאמרין בהאשה (נעיל דף פ"ה) ועטרנו
 וימימי בומת: בנו נמנה עמו. אם היה בנו נמנה עמו ועדיין יש לו בעלים: אי
 נמא דמיה קודם חלוט. וכו' ביום הא חל אנינות עליה
 ברישא וכו' לא חיילה עליה חיובא דפסח להביא בפני עצמו כדתן (נעיל דף
 ע"ג) וכו' אין שותפין עליהן בפני עצמן ומתני' קתי יביאנו דמשמע
 הוא עלמא: **אלא דמא אחר חלוט.** דכיון דחיילה עליה דין פסח ברישא שחט
 לעלמא ולא חיישין שמה יביאנהו לבית הפסול דמזהר זכיר משום
 חובת פסח דחיל עליה מעיקרא אבל כי חיילה אנינות ברישא לא זכיר.
 ובמת יום או יומים קודם לא מצי לאוקומא אלא סתמא דמילתא
 בו ביום הו מפרישין פסחיה: **הא קבעטו חלוט.** לפסח ואדחיה משלמים
 דהא חתן (נעיל דף ע"ג): הפסח העומד בחלות ולא הקריבו ירעה: **לשם
 פסח שני.** אם לא עשה את הראשון מפני אנינותו: **לנדין קפני מס אחר
 חלוט.** דחיילה עליה זמן חיובא דפסח ברישא וכו' נמנה עמו
 וכשאריו לו בעלים יביאנו לשם פסח. אין בנו נמנה עמו לא מיירי בה
 מידי וממתני' שמעיין ירעה דהא קבעתי חלות: **מס קודם חלוט ואין
 בנו נמנה עמו יביאנו לשם שלמים.** דלא קבעתי חלות. ואם בנו נמנה
 עמו לא איצטרך לאורויי בה מידי דודאי מיקרב לפסח שני ואשמעיין
 מינה דהיכא דחל עליה חיובא דפסח ברישא שחטין עליו: ל"א הא חל עליה
 אנינות ברישא וכו' לא חיילה עליה חיובא דפסח וזא דמתן (נעיל דף ע"ג):
 שחטין על האונן ה"ה היכא דחיילה חובת פסח עליה ברישא והדר חל
 עליה אנינות: **שהיה אביו גוסס בחלות.** ומת לאחר חלות בנו נמנה
 עמו יביאנו לשם פסח דהא חל עליה חיובא דפסח ברישא אין בנו נמנה
 עמו יביאנו לשם פסח דהא חל עליה חיובא דפסח ברישא והוה גוסס וכו'
 גוססין למימיה: **לעולם דמיס אחר חלוט.** ודקשיא לן היך יקרב שלמים
 הא קבעתי חלות וירעה ר' שמעון היא דלאמר כדבר יומא כפי'
 ב' שעירי (דף ס"ג): בעלי חיים אין נדחין אלא מחמת מוס או חתן
 ומחיר שאינן ראויין אבל למה שהוא ראוי יקרב והאי חוי לשלמים:
 ה"ג רבינא אחר כגון שפרישו אחר חלוט. וזו נמנה עמו יביאנו לשם
 פסח דחיונא דפסח ברישא וכו' דמיס אחר חלוט. וזו נמנה עמו יביאנו
 לשם פסח דחיונא דפסח ברישא וכו' דמיס אחר חלוט. וזו נמנה עמו
 יביאנו לשם פסח דחיונא דפסח ברישא וכו' דמיס אחר חלוט. וזו נמנה
 עמו יביאנו לשם פסח דחיונא דפסח ברישא וכו' דמיס אחר חלוט. וזו
 נמנה עמו יביאנו לשם פסח דחיונא דפסח ברישא וכו' דמיס אחר חלוט.
מתני' הפסח שנפטר בזבחים. ששה עלאים א' של פסח וא' של אש וא' של
 עולה ומעבר הפסח ביניהן כולם ירעו עד שיתחבבו וימכרו
 ויביא בדמי היפה שבהן עולה היה ובדמי היפה שמה אש היה
 ובדמי היפה שבהן אש היה ובדמי היפה שבהן פסח אש קודם
 הפסח [נסתחבו] ואם לאחר הפסח נתחבבו יביאנו שלמים דשמה היפה
 פסח היה ואותו מותר שהוא כריך להסוף על השנים עד שיגיעו לדמי
 היפה שבהן יפסדו מצינו משלו. וא"ת הרי הוא מחליף בדמי האש או
 בדמי העולה והרי קדושת הבהמה חלחה על מעות דמיה
 ואין משנין מקדושה לקדושה כשאם לחללן להבהמות כך הוא
 עושה אם יפה שבהן שיה סלע מביא ג' סלעים מצינו ויטול הסלע
 האחת ואומר כל מקום שהיא העולה הרי מחוללת על הסלע זו
 ויביא כולל העולה הרי מחוללת על הסלע זו ויביא ממנו עולה ויטול
 סלע השנית ואומר כל מקום שהוא האש הרי הוא מחולל על סלע זו
 ומביא בו אש וכן לשלמים: **נפטר בזבחים.** שמתן דמן ומתן דס
 הפסח שיה ואין טעוין מנפת חזו ושוק ולא קמייכה ומכיס: ר"ש
 אומר אם כל החבורה כולה כהנים היו יאכלו את כולם זו בלילה
 ויקרב פסח לשם פסח כל מקום שהוא והזבחות לשם כבוד ככל
 מקום שהן: והא

לד א ב ג מ"י פ"ד מהל'
 ק"פ ה"י ה'
 ד (מ"י פ"ה מהל' מנחה
 ה"י מ' י'
 ה (מ"י פ"ו מהל' מנחה
 הקדושת ה"י ופ"ג מהל'
 קפ"ו מהקדושין ה"י כ"ג:
 ל"ה ו מ"י פ"ד מהל' ק"פ
 ה"י מ' :

רבינו חננאל

ש"מ מדקתי ירעה עד
 שיסתאב וימכרו ויפלו דמיו
 לנזבה. כיון שאין קריבים
 שלמים ש"מ בעלי חיים
 נדחין. ודחוי מעיקרא כי
 הוא נקבה או זכר בן שמי
 שנים שאין ראוי מעיקרא
 לשם פסח, או תימא כיון
 שאינן (שלמים) לשם
 פסח, מעיקרא כי
 אקדישנהו לשלמים
 אקדישנהו אלא נדחין.
 ומלא קתי ריבא בדמיו
 שלמים אלא יפלו דמיו
 לנזבה ש"מ ויש דחוי
 בדמיס. הפריש פסח
 ונתן וכו'. חז"ר המפריש
 פסחו ונתן, בני ממונה עמו
 [יביאנו לשם פסח אין בנו
 ממונה עמו] יביאנו לשם
 פסח. ע"ש.
 ואוקמא רבא בשפת קודם
 חצות וחל עליה אנינות
 דאורייתא והוא נדחה
 לפסח שני. והא דמתן אלא
 טובל ואוכל פסחו לערב,
 באנינות דרבנן, אבל
 באנינות דאורייתא לא, רב
 שריבוי אביו כגון שהיה
 אביו גוסס בחצות ונתן
 אחר חצות, בני ממונה עמו
 יביאנו לשם פסח, דהא לא
 חל עליה אנינות, אין בנו
 ממונה עמו יביאנו לשם
 שלמים, דכיון דבחצות
 גוסס היה לא היה חזי
 למעבד פסח ולא קבעתי
 חצות, רב אבי אמר לעולם
 דמת אחר חצות ולא חל
 עליה אנינות, והא משמע
 הפסח כיוס טוב שהיב
 שאמריס בו הלל לשיך
 לא חל עליה אנינות, אין
 בנו ממונה עמו יביאנו
 לשם שלמים, סאו אמרת
 קבעתי חצות, רבי שמעון
 הוא דאמר בעלי חיים אין
 נדחין ומשום הכי מקריב
 לה שלמים, רבינא אמר
 כגון שהפרישו אחר חצות
 ומתו בעלים אחר חצות
 וקסבר לא קבעה.
מתני' הפסח שנפטר
בזבחים ירעו עד שיתחבבו
וימכרו ויביא בדמי היפה
שבהן עולה זה כ"ד עד
שנתערב בכבורות. רבי
 שמעון אומר אם חבורת
 כהנים יאכלו.